

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

R.P. Richardi Lyncei ... Vniversa Philosophia Scholastica

Complectens Physicam, siue Scientiam de Corpore naturali

Lynch, Richard

Lvgdvni, 1654

IV. Contraria sententia eligitur & probatur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95236](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95236)

testate ab eadiuidi, siue sine ea reperiri nequit. Porro minor syllogismi suadet: illa necessitas causandi durationem *B*, oriri nequit ab existentia rei secundum se, quæ datur in instanti *A*. antecedenti seorsim ab illa necessitate; nec etiam oriri potest à voluntate Dei efficaci ad durationem *B*, terminata; nam voluntas omnis Dei, utpote æterna, reperitur in quocumque instanti, cum tamen necessitas illa causandi determinatè durationem *B*, præ alia promiscue in quouis instanti non reperitur, sed nunc sit, cum antea non fuerit, nec postea sit futura: restat ergo huiusmodi necessitas à sola existentia instantis *B*, proueniat: ac, proinde pro illo signo antecedenti intelligitur existens instans *B*, quæ erat minor probanda.

17. Secundum eius sententiæ fundamentum est: decretum existentiae, & productionis rei præscindit ab vicatione rei, decernitque rem secundum se, nihil statuendo de vicatione, quæ ad aliam volitionem spectat: at decretum de existentia, & productione Dei non præscindit à duratione, quam res habitura est, sed potius eam simul cum existentia decernit: signum igitur est, durationem non esse distinctam ab actione, sicut ab ea vicatio distinguitur; aliàs si foret ab actione distincta perinde ac vicatio, sicut decretum actionis præscindit ab vicatione, pariter à duratione præscinderet. Minor probatur: nequit Deus decernere, ut res existat, & producat, quin eam decernat vel ut primò existentem, vel ut semper existentem, uterque autem existendi modus importat durationem, aut temporaneam, aut æternam.

18. Confirmatur, & illustratur: res pro priori signo existens est indifferens ad hanc, vel illam vicationem, cum ex ea suppositione versus hanc, aut versus illam spatij partem moueri possit: at nequit pro priori aliquo signo esse existens cum indifferentia ad hanc, vel illam durationem, sed semper cum necessitate, & determinatione ad aliquam durationem in particulari, ut superius ostensum est: igitur quia ante productionem, & existentiam rei præcedit decretum alicuius determinatæ durationis: sed non est, cur decretum durationis præcederet productionem rei, nisi quia simul est decretum productionis: neque est, cur decretum durationis sit decretum productionis, nisi quia productio est duratio: igitur de primo ad vltimum duratio est indistincta à productione.

Tertium eiusdem sententiæ fundamentum est: actio libera est indistincta à duratione: ergo & quævis alia: antecedens suadet, si actio libera esset distincta à duratione, esset permanens & prior natura durationibus successiue fluentibus, ut ab aduersariis conceditur: at ex hac prioritate actionis liberæ permanentis comparatione durationum successiue labentium, sequitur tolli omnem rationem meriti noui, & distincti à conseruatione actus liberi, quod manifestè falsum est: sequela suadet: quemadmodum ad meritum requiritur libertas, ita ad nouam, & distinctam rationem meriti noua, & distincta libertas, at si actio sit permanens, & prior duratione, atque adeo ab illa distincta,

dari nequit nouum exercitium libertatis distinctum ab eo, quod datur in primo instanti: nam illud nouum exercitium libertatis nequit esse actio secundum se; cum, hæc in primo instanti præcesserit: nec etiam duratio sequens nouum exercitium libertatis esse potest; siquidem ut superius visum est, actus primus proximus ad qualemcumque durationem habet necessitatem, & determinationem essentiæ ad illam; ac proinde per eam non libertas, sed necessitas, & determinatio antecedens exercetur. Quid autem aliud intelligi potest, quo denuo libertas exerceatur? Hæc huius sententiæ fundamenta.

CAPVT IV.

*Contraria sententia eligitur,
& probatur.*

19. **D**eserenda tamen non est communis Theologorum, & Philosophorum sententia distinguens actionem à duratione; quam expresse interminis ut aiunt, sequuntur Ouiedo controu. 16. physic. part. 1. à §. 8. Martinon. disp. 10. de Incarnat. section. 3. num. 28. Amicus de Angel. disp. 2. num. 228. & 229. & Suarez disput. 21. Metaphys. sect. 2. num. 6. Eam à priori suadeo, primò: aliud est, rem existere dependenter ab his causis determinatis, aliud existere in hoc determinato tempore potius, quam in alio: at munus actionis est determinare rem, ut existat priori modo; durationis vero ut posteriori: igitur actio, & duratio sortiuntur numerosa distincta, & realiter separabilia, ac proinde distinguuntur realiter: aliàs equidem nec quantitas à qualitate, nec vicatio à duratione, nec vniuersim vllus modus ab alio realiter distingueretur, & omnes modi in eodem coalescerent, quod quantum à modo, & ratione alienum sit, quis non conspiciat? Maior, quæ sola indiget probatione, sic ostenditur: illa duo ita comparata sunt, ut alterum ab altero separari possit, cum optime cohæreat rem existentem in hoc tempore, etiam facta hac suppositione habere indifferentiam, ut dependeat ab his vel illis causis; & rursus rem existentem dependenter ab his causis determinatis, etiam facta hac suppositione, habere indifferentiam, ut existat in hoc, vel illo tempore: igitur alterum ab altero distinguitur.

Argumentor secundò, ex prioritate actionis ad rem productam: siquidem productio antecedit natura rem productam: at duratio non antecedit natura rem durantem: igitur actio à duratione distinguitur: Maior ex dictis supra perspicua est: minor ex sola apprehensione terminorum constat. Quis enim concipiat prius natura rem existere in tempore, quam absolutè existere? Certè pro illo priori absolutè existeret, & non existeret absolutè: non existeret absolutè, ut supponitur: existeret absolutè, quia existere in tempore absolutam existentiam conernit?

Argumentor tertio, ex posterioritate durationis ad rem durantem, siquidem actio non est posterior

posterior natura re producta : at duratio est ea posterior : igitur actio à duratione distinguitur : Maior est euidens , aliàs pro priori aliquo naturæ res creata existeret , & non vi actionis : minor ostenditur : ideo res durat , siue existit in hoc tempore , quia absolute existit , & non è conuerso : igitur duratio est posterior , existentia : huiusmodi enim irreciproca causalis , sicut inter res indistinctas prioritatem ac posterioritatem logicam arguit , ita similiter inter res distinctas prioritatem , ac posterioritatem naturæ nusquam non arguit , ut in cognitione , & obiecto , vbicatione & re vbicata , aliisque similibus conspiciere est.

21.

Argumentor quartò , *Æternitas* , quæ est duratio propria Dei , est ipsius attributum , & subsequitur ratione nostra existentiam naturæ diuinæ , nec non determinationem , ut existat , quæ quidem ab ipsa natura diuina minimè distinguitur : igitur duratio creaturæ est attributum ipsius , eiusque existentiam & determinationem , ut existat , ratione subsequitur : cum ergo determinatio rei creatæ , ut absolute existat , sit eius productio ; sanè duratio rei creatæ subsequitur actionem qua producitur , ac proinde ab illa distinguitur . Antecedens est omnium Theologorum cum Sancto Thoma 1. part. quæst. 10. ubi ex immutabilitate Dei eius æternitatem colligit , nec nisi post quæstionem de immutabilitate Dei eius æternitatem indagat , unde æternitatem immutabilitate , ac per consequens ipso esse immutabili posteriorem censuisse videtur . Nec valet , si respondeas , hoc argumento tantum concludi distinctionem rationis inter actionem , & durationem ; quia ubi semel in creatis actio , & duratio ratione distinguantur , non erit , cur alicubi realiter distinctæ non reperiuntur : haud secus ac animal , & rationale in nobis ratione tantum distincta , in belluis realiter distincta reperiuntur . Tum etiam , quia tamen si substantia diuina naturam diuinam non subsequatur , quasi attributum realiter distinctum , tamen in creatis aliter vsu venit : igitur quamuis duratio propria Dei , siue eius æternitas tantum subsequatur , & distinguatur ratione nostra à determinatione diuinæ naturæ , ut existat ; tamen duratio creata aliter se habebit respectu rei creatæ , & determinationis ut existat .

22.

Argumentor quintò , & præcedenti argumento lucem adhibeo : tamen in diuinis sint productiones reales ad intra , ceterum natura diuina non durat per illas , vel saltem per solas illas , sed habet æternitatem absolutam , & essentialem condistinctam ab omni prædicato notionali , & relatiuo , ut in confesso est apud omnes Theologos , & suadent optimè loca Patrum adducta à Patre Didaco Ruiz disp. 12. de Trinit. sect. 1. & 2. igitur similiter natura creata non durat per productionem aliquam realem , sed per modum à productione distinctum . Nec valet , si respondeas , productionem realem habere rationem durationis comparatione solius rei , quam producit : productiones autem ad intra in diuinis non producunt naturam , sed solas relationes : unde non natura , sed relationes per actiones ad intra durabunt . Hoc , inquam , refelli potest , primò : quia in sententia negante tres æternitates relatiuas , proprietas relatiua per se produci-

R. P. Lyncei Philosophia Tom. II.

tur , quin per se , sed per prædicatum absolutum , & essentialiter duret . Secundò , quia productio ad intra licet solam substantiam , & non naturam producat , naturam tamen substantiam denominat : igitur quamuis naturam non producat , eam tamen durantem denominabit , ubi semel duratio non minus , quam substantia esse statuatur .

23.

Argumentor sextò : stante eodem principio producente , & eodem termino producto nequit productio eadem non esse : at in quocumque instanti principium productuum Angeli , verbi gratia , est idem , cum sit solus Deus , in quem nulla mutatio , aut vicissitudinis obumbratio conuenit , & Angelus productus est idem : igitur in quocumque instanti productio Angeli est eadem , & non varia , & successiua pro varietate instantium labentium : maior aperta videtur , ubi enim causa sit eadem , & effectus non diuersus ; quæ , oro te , diuersæ actionis necessitas , aut utilitas esse potest ? Et declaratur à simili : implicat actionem intentionalem esse diuersam , quin ea diuersitas à diuersitate principij , aut termini originem trahat : ergo similiter , &c. Antecedens suadet de actione intentionali cognoscendi obiectum (misso amore , cuius eadem est ratio) eo ipso , quod vna cognitio diuersa sit ab alia , non potest non esse , aut de obiecto diuerso , aut ab intellectu diuerso , aut certa diuersa specie : igitur actio intentionalis principio , aut termino inuariato variari nequit .

24.

Argumentor septimò : Motus solis , verbi gratia , per orbem aut circulum , quem spatio diurno circumlabitur , à duratione distinguitur : at motus ille coalescit ex diuersis actionibus , quibus plures vbitates solares aliæ post alias producuntur : igitur omnis actio à duratione distinguitur : si enim actiones successiue , & quæ terminum suapte natura transeuntem causant , adhuc à duratione distinguuntur ; potiori iure id de actione productiua rei permanentis , & minimè fluxæ , aut instabilis dici debet . Maior suadetur : potest idem numero motus plus , aut minus durare : at idem numero motus durationis plus , aut minus durare nequit , cum determinatum temporis spatium essentialiter respiciat : igitur motus distinguitur realiter à duratione : maior probatur , quia potest idem numero motus esse tardior , aut velocior ; quemadmodum eadem numero quantitas permanens potest esse rarior , aut densior : at motus est tardior , aut velocior pro ut plus , minusve durat .

25.

Tandem argumentor , Quod est immortale , & æternum , ab vno momento , & puncto temporis pendere non potest : at quævis actio creatiua est immortalis , & æterna : igitur nulla creatio Angeli ab vno temporis momento essentialiter pendet , ac per consequens singulis momentis actio creatiua Angeli alia , atque alia non est , pro ut ad durationem oportet : minor suadetur , quia actio creatiua Angeli vel in volitione Dei , vel in ipso Angelo sita est , & ita immortalis non esse nequit : vel , quod aduersariis duntaxat reliquum est , in modo aliquo creato , qui Angelo essentialiter adhæreat , eius creatio sita est : & ita eam immortalem esse hac ratione suadeo , quia ideo anima rationalis est immortalis , & æterna (idem de Angelo , & materia prima

F 2 iudicium

iudicium esto) quia creatur: at creatio Angeli in modo ei intrinseco collocata necessario creatur: ergo est immortalis: minor suadetur, tum quia quemadmodum unio unire nequit extrema, quin ipsa uniatur; aut generatio generare, quin ipsa generetur; aut duratio, & ubicatio in tempore & loco constituere, quin ipsa tempore, & loco commensae sint: ita similiter creatio Angeli eo ipso, quod modus sit, creare non poterit, quin ipsa creetur: tum etiam, quia creatio Angeli ubi in modo consistat à nullo subiecto, seu causa materiali pendere potest, nec enim à Deo, ut compertum est, nec etiam ab Angelo; alias prior & posterior natura esset: igitur independenter à subiecto producit, ac proinde creatur: Maior autem probatur, quia si anima rationalis non crearetur, nec independenter à materia fieret; aqua & par esset illius conditio, ac ceterarum formarum materialium: at hæ mortales, & corruptibiles sunt: ergo & illa mortalis, & corruptibilis esset, si increata, & independenter à materia esset: ideo igitur immortalis est, quia creatur, & à materia non pendet, id quod perspicue docet Augustinus tom. 1. lib. de immortalitate animæ ibi: *temperatio autem corporis in subiecto corpore est tanquam calor, non est ergo temperatio corporis animus, sed vita est animus, etsi nulla res se deserit, & id moritur quod vita deserit, non igitur animus mori potest. En reuocat Augustinus immortalitatem, animi in eius independentiam à corpore, cuius temperatio sit; siue, quod perinde est, in independentiam à subiecto, & causa passiva oppositam dependentiæ, qua calor, & alia formæ subiectis suis inhaerent.* Augustino Concinit Thomas 1. 2. quæst. 85. art. 6. corpore ibi: *Et quamuis omnis forma intendat perpetuum esse quantum potest, nulla tamen forma assequi potest perpetuitatem præter animam rationalem, eo quod ipsa non est subiecta omnino materiæ corporali.*

CAPVT V.

Argumenta contrariorum solvuntur.

26. **P**Ro quorum solutione notanda est differentia inter similitudinem facultatis proximæ ad diuersas, & oppositas durationes *A* videlicet & *B*, & potestatem, seu facultatem proximam similitudinis earum durationum: & pari ratione distinguendum oportet inter similitudinem necessitatis ad diuersas, & essentialiter successiuas durationes, & necessitatem similitudinis earum durationum: quemadmodum communiter in materia de auxiliis distinguuntur similitudo potestatis ad amorem & odium, & potestas similitudinis vtriusque: vti enim existente odio in voluntate simul cum potestate ad odium datur potestas ad amorem, quæ est similitudo potestatis, non tamen datur in voluntate potestas ad amorem simul cum odio eliciendum, quæ est potestas similitudinis vtriusque actus: ita proportionem seruata, existente Petro in instanti *A* siue cum duratione *A* datur in eo facultas proxima, & necessitas ad durationem *B* non tamen inde sequitur quod detur in eo facultas proxima, nedum necessitas similitudinis vtriusque du-

rationis, siue, quod idem est, ad vtramque simul ponendam. Secundò notanda est differentia inter instantia naturæ, & instantia temporis: sicut enim quæ sunt simul tempore, siue in eodem instanti temporis non eo ipso simul natura, siue in eodem instanti naturæ esse debent: ita similiter quæ in eodem instanti naturæ sunt, aut intelliguntur non eo ipso in eodem tempore coexistere debent: qua ratione cum Deus videt Antichristum exiturum pro priori signo rationis, aut quasi naturæ antæternæ eius scientiam, intelliguntur simul intellectus diuinus, & existentia temporalis, quam conspiciat, quin propterea intellectus Dei, & existentia Antichristi in eodem instanti temporis, seu durationis realis, ab æterno simul sint, aut esse queant.

Quibus constitutis: ad primum argumentum respondeo primò, misso antecedenti, in quo assumitur concomitantia durationis, & rei durantis absque vlllo naturæ ordine, & negando consequentiam: optimè enim stat, durationem se habere concomitanter cum existentia, quam afficit, quin propterea eam producat, haud secus ac productio ad intra in diuinis naturam Dei natura non subsequitur, sed potius cum ea simul natura est, ut omnes fatentur, & tamen eam durare non facit: ratio à priori vtriusque est diuersum munus actionis, & durationis, ut vt se concomitentur, sicut initio capitis antelapsi exposuimus.

Respondeo secundò, negato antecedenti: ad primam & secundam eius probationem, quæ in eandem coincidunt, assero facultatem proximè expeditam, & necessitatem ad durationem *B*, quæ datur pro priori ad durationem *B* non proficisci ex eo, quod res durans existat immediate post instans *A* ac proinde ulterius non sequi rem existere pro eo priori in instanti *B* sed ex decreto Dei efficaci circa durationem *B* regulato per scientiam de existentia rei secundum se, ex cuius præuisione concipit diuina voluntas tale decretum. Porro sicut existit tale decretum pro quocumque instanti etiam in antecedenti, aut consequenti instans *B* non conuenit etiam pro instanti *A* & quouis alio diuerso ab instanti *B* dari facultatem proximam, & necessitatem ad durationem *B* ut enim supra prænotauimus, similitudo necessitatis, & necessitas similitudinis longè dissident: vnde in re existente pro quocumque instanti datur non solum facultas proxima, sed & necessitas ad omnes durationes, quas per totam æternitatem habuit, aut habitura est; quin tamen detur in ipsa pro vlllo instanti facultas proxima, nedum necessitas ad simul habendas, seu componendas eas durationes: quod exemplo amoris, & odij dilucidè, ni fallor, explicatum est.

Ad tertiam probationem antecedentis respondeo primò: necessitatem, quæ ad durationem *B* causandam pro priori natura reperitur, non esse reuocandam in existentiam instantis *B* pro illo priori, sed reuocari posse, & debere in decretum Dei, quo ex præuisione existentia secundum se decernit efficaciter durationem *B* in quo nullum esse inconueniens numero superiori ostensum est. Resp. secundò; eiusmodi necessitatem reuocari etiam posse in existentiam instantis *B* intellectam pro illo priori: quod enim subinde infertur existentiam

27.

28.

29.